

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor: Petr Kovařík

Název: Koncentrační tábor v Litoměřicích

Místo: Katedra dějin a didaktiky dějepisu PedF UK, Praha

Rok: září 2019

Rozsah práce: 96 stran + přílohy

Vedoucí práce: PhDr. Petr Koura, PhD.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	X			
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		X		
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .	X			
Struktura práce je vyvážená a logická.	X			
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .		X		
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .		X		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .		X		
Autor správně cituje .	X			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	X			
Autor pravidelně konzultoval s vedoucím práce	X			

Celkové hodnocení (slovně)

Pan Petr Kovařík se ve své bakalářské práci snaží o komplexní zpracování funkce a postavení koncentračního tábora v Litoměřicích v rámci represivního aparátu nacistického Německa na území Protektorátu Čechy a Morava. Zaměřuje se zejména na správu tábora, životní podmínky vězňů a celkový osud tábora do osvobození. V závěru se také krátce dostává i k poválečné historii a využití jeho prostoru.

Práce je přehledně rozdělena do devíti kapitol, přičemž stěžejní a obsahově nejhutnější je třetí část zabývající se popisem areálu, životem vězňů a specifiky litoměřického tábora. Struktura práce je vyvážená, logická, kapitoly jsou řazeny tematicky s chronologicky řazeným obsahem.

První kapitola se věnuje obecným informacím o koncentračním táboře v Litoměřicích a správně uvádí, že se jedná pobočku KT Flossenbürg (východní Bavorsko). Pobočné koncentrační tábory vznikaly zpočátku zejména jako zbrojní podniky a později i k stavebním účelům. Enormní nárůst jejich počtu je zaznamenán zhruba rok před koncem války.

Následující kapitola stručně shrnuje historii KT Flossenbürg a zaměřuje se mimo jiné na kontext vzniku pobočných táborů a jejich funkce. Text se v určitých pasážích opakuje a zřejmě kvůli snaze zestručnit obsah působí neuceleně. Zajímavý je výčet německých firem dále v textu, které svou výrobu přesunuly do Sudetské župy i do Protektorátu Čechy a Morava a usilovaly o přidělení statusu pobočného KT (AEG, Siemens, Auto-Union atd.). Za zmínku ovšem stojí, že podobným způsobem postupovaly i místní firmy, zejména severočeské textilní podniky.

Těžiště práce je umístěno ve třetí kapitole, která se systematicky věnuje všem aspektům vzniku, vývoje a ukončení provozu litoměřického koncentračního tábora. Nutno dodat, že většina pobočných táborů existujících na našem území v době 2. světové války je téměř zapomenuta, proto informace spolu s emotivními vzpomínkami pamětníků vytvářejí užitečný faktografický materiál o životních podmínkách vězňů, jejich národnostním složení a koexistenci s jinými nucenými pracovníky. V textu jsou popsány případy úmrtí při pracích v podzemí tábora, nedostatek potravy, katastrofální hygienické poměry, nemoci i násilné excesy ze strany strážných. Text je místy velmi popisný a v podstatě kompiluje vzpomínky pamětníků jak ze strany vězňů, tak totálně nasazených dělníků. Vzniká tak jasná a ucelená představa o fungování tábora.

Ve čtvrté kapitole jsou popsány případy útěků i následná represe při nezdařených pokusech opustit komplex, které se svou brutalitou nelišily od jiných KT. Navazující část popisuje velmi naturalisticky sadistické praktiky dozorců na věznicích, případy násilného usmrcení a způsoby poprav.

Závěrečné kapitoly zachycují možnosti evakuace vězňů v Litoměřicích na konci války, kapitulaci německé posádky a následné vydávání propouštěcích dokumentů. Zmíněn je i způsob nakládání s těly pozůstalých, jejich exhumace z masových hrobů v roce 1946 i pokusy o revitalizaci areálu před pár lety.

Téma pobočných koncentračních táborů na našem území je stále velmi málo zpracované. Vedle zásadních a dosud nevyjasněných otázek týkajících se jednotlivých táborů je také nutné blíže určit roli hospodářství a státních úřadů při jejich výstavbě a provozu. Předložená bakalářská práce přinesla systematický a ucelený popis poměrů v jednom z nich. Některé pasáže textu se ve větší míře skládají ze vzpomínek pamětníků, které by bylo vhodnější zpracovat do obecného závěru. Na druhou stranu však umožňují velmi plastický vhled do života internovaných. Část práce týkající se označení vězňů obsahuje nejasnosti a nepřesnosti (červeným trojúhelníkem byli v KT označováni političtí vězňové) a celkový dojem také mírně kazí několik gramatických a stylistických chyb (např. na s. 35 a 54). Přes tyto drobné výtky doporučuji k obhajobě.